

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn ק"ס דף and begin פשוט גט, פרק גט פשוט, מסכת בבא בתרא.

Some of the topics we will learn about include:

Two possible formats of a גט, any type of legal document:

1. A גט פשוט, a standard document, containing a body of continuous text.

2. A גט מקושר, a more complex format.

As the Rashbam explains,

כותב שיטה

ומניח חלק כשיעור שיטה הכתובה

וכופלה על החלק ותופר

The טופס, the standard section of the document, is written in the usual format. However, the text of the תורף, the details specific to this particular document, is written on alternating lines. Each line is folded over the adjacent blank space and sewn down, creating a series of folds.

The Mishnah discusses two distinctions between these formats:

עדיו מתוכו או מאחוריו

Whether they are signed inside the document, directly beneath the text, or on the back of the document, and

עדיו בשנים או בשלשה

Whether they require two or three signers?

היכן עדים חותמין

Where exactly do witnesses sign on a גט מקושר?

B Whether

בין קשר לקשר מאבראי

On the back of the document, between the folds; OR

אחורי הכתב וכנגד הכתב מבחוץ

On the back of the document, opposite the text;

דלמא זייף וכתב

The Gemara explains why we are not concerned for forgeries in a גט מקושר, and references the following Halachos:

חד שריר וקיים כתבינן

One writes the words שריר וקיים, 'it is so established', one time, at the end of the document, so that he cannot add anything before or after.

מוחק פסול

If there is an erased section, the document is invalid, even if we confirm the erasure.

A

Two possible formats of a גט

גט פשוט   גט מקושר

עדיו מתוכו או מאחוריו

עדיו בשנים או בשלשה

היכן עדים חותמין

B

בין קשר לקשר מאבראי

דלמא זייף וכתב

חד שריר וקיים כתבינן

מוחק פסול

1 So let's review...

Today we begin Be'H גט פשוט פרק, the tenth Perek of מסכת בבא בתרא.

The Mishnah discusses two possible formats of a גט, any type of legal document:

1. A גט פשוט, a standard document, containing a body of continuous text.

2. A גט מקושר, a more complex format.

As the Rashbam explains,

כותב שיטה

ומניח חלק כשיעור שיטה הכתובה

וכופלה על החלק ותופר

(ed note; Put Nekudos, a Komatz, on the word חלק, Chalak, on the Ches and Lamed)

The טופס, the standard section of the document, is written in the usual format. However, the text of the תורף, the details specific to this particular document, is written on alternating lines. Each line is folded over the adjacent blank space and sewn down, creating a series of folds. The Gemara will explain the reason for this format.

1

גט פשוט

Two possible formats of a גט

גט פשוט

a standard document containing a body of continuous text.

גט מקושר

a more complex format.

As the Rashbam explains,

כותב שיטה

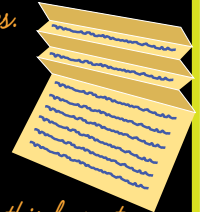
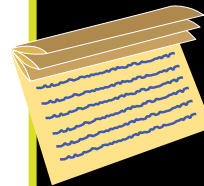
ומניח חלק כשיעור שיטה הכתובה
וכופלה על החלק ותופר

The טופס, the standard section of the document, is written in the usual format.

However, the text of the תורף, the details specific to this particular document, is written on alternating lines.

Each line is folded over the adjacent blank space and sewn down, creating a series of folds.

The Gemara will explain the reason for this format.

2

Zugt di Mishnah:

גט פשוט

עדיו מתוכו

A standard open document is signed inside the document, directly beneath the text.

מקושר

עדיו מאחוריו

A bound document is signed on the outside, on the back of the document.

The Gemara will elaborate on the exact placement of the signatures.

Therefore, the Mishnah continues,

פשוט שכתבו עדיו מאחוריו

מקושר שכתבו עדיו מתוכו

שניהם פסולין

If a גט פשוט is signed on the back, or if a גט מקושר is signed on the inside, it is not valid.

However,

רבי חנינא בן גמליאל אומר

מקושר שכתבו עדיו מתוכו

כשר

מפני שיכול לעשותו פשוט

A גט מקושר is valid when signed on the inside, because it can be unfolded and used as a standard document.

However,

רבן שמעון בן גמליאל אומר

הכל כמנהג המדינה

We follow the local custom, as the Gemara will explain.

The Mishnah concludes

גט פשוט

עדיו בשנים

ומקושר בשלשה

A גט פשוט requires two signatures, while a גט מקושר requires at least three.

And the Rashbam adds

בלבד שלא יהא קשריו מרובין מעדיו

There must be as many witnesses as there are folds.

Therefore, the Mishnah rules,

פשוט שכתב בו עד אחד

ומקושר שכתב בו שני עדים

שניהם פסולין

If a גט פשוט contains only one signature, or a גט מקושר contains only two signatures, it is not valid.

2

מקושר

עדיו מאחוריו

A bound document is signed on the back of the document.

גט פשוט

עדיו מתוכו

A standard open document is signed inside the document, directly beneath the text.

The Gemara will elaborate on the exact placement of the signatures.

פשוט שכתבו עדיו מאחוריו

מקושר שכתבו עדיו מתוכו

שניהם פסולין

If a גט פשוט is signed on the back, or if a גט מקושר is signed on the inside, it is not valid.

However,

רבי חנינא בן גמליאל אומר

מקושר שכתבו עדיו מתוכו

כשר

מפני שיכול לעשותו פשוט

A גט מקושר is valid when signed on the inside, because it can be unfolded and used as a standard document.

רבן שמעון בן גמליאל אומר

הכל כמנהג המדינה

We follow the local custom, as the Gemara will explain.

גט פשוט עדיו בשנים

ומקושר בשלשה

A גט פשוט requires two signatures, while a גט מקושר requires at least three.

And the Rashbam adds

בלבד שלא יהא קשריו מרובין מעדיו

There must be as many witnesses as there are folds.

Therefore, the Mishnah rules,

פשוט שכתב בו עד אחד

ומקושר שכתב בו שני עדים

שניהם פסולין

If a גט פשוט contains only one signature, or a גט מקושר contains only two signatures, it is not valid.

3 The Gemara cites several Pesukim as the source for the distinction between these two formats:

1.
 שדות בכסף יקנו
 וכתוב בספר וחתום והעד עדים
 The Gemara explains
 שדות בכסף יקנו
 וכתוב בספר
 זה פשוט
 This refers to a standard open document, which resembles a typical ספר;
 וחתום זה מקושר
 This refers to a גט מקושר, which is sealed;
 והעד שנים
 עדים שלשה
 The word עד refers to the minimum requirement of two witnesses, and so the extra word עדים refers to three witnesses. Therefore,
 שנים לפשוט
 שלשה למקושר
 A גט פשוט requires two witnesses, while a גט מקושר requires three, because
 מתוך שנתרבה בקשריו
 נתרבה בעדיו
 We assume that a גט מקושר, which has the additional steps of folding and sewing, also requires the additional witnesses.

However, the Gemara points out
 עצה טובה קא משמע לן
 The Pasuk is merely advising to document their purchases, but is not teaching the requirements of the document's validity.

3 The source for these two formats:

1

שדות בכסף יקנו
 וכתוב בספר
 וחתום
 והעד עדים

כפ פלוט
 A standard open document, which resembles a typical ספר.

כפ מקושר
 A גט מקושר, which is sealed;

עדים
 עדים refers to the minimum requirement of two witnesses, and so the extra word עדים refers to three witnesses.

Therefore,
שנים לפשוט – שלשה למקושר
 A גט פשוט requires two witnesses, while a גט מקושר requires three, because
**מתוך שנתרבה בקשריו
 נתרבה בעדיו**
 We assume that a גט מקושר, which has the additional steps of folding and sewing, also requires the additional witnesses.

However, the Gemara points out
עצה טובה קא משמע לן
 The Pasuk is merely advising to document their purchases, but is not teaching the requirements of the document's validity.

4

2.

ואקח את ספר המקנה

את החתום המצוה והחוקים ואת הגלוי

The Gemara explains

ואקח את ספר המקנה

זה פשוט

This refers to a פשוט;

את החתום

זה מקושר

This refers to a גט מקושר;

ואת הגלוי

זה פשוט שבמקושר

This refers to the טופס, the basic section of the document, which is left unfolded.

המצוה והחוקים

אלו דברים שבין פשוט למקושר

The Pasuk refers to different rules for an open and bound document; namely,

זה עדין שנים

וזה עדין שלשה

A פשוט גו requires two witnesses, and a גט מקושר requires three, and

זה עדין מתוכו

וזה עדין מאחוריו

A גט פשוט is signed on the inside, and a גט מקושר is signed on the outside.

However, the Gemara points out

הכי הוה מעשה

The Pasuk is merely recording the incident, as it was, not the requirements for the document's validity.

4

2

ואקח

את ספר המקנה

את החתום

המצוה והחוקים

ואת הגלוי

גט מקושר
A גט מקושר,
which is sealed;

גט פשוט
A standard
open document,
which resembles
a typical ספר.

אלו דברים
לבין פשוט למקושר
Refers to different rules
for an open and bound
document; namely...

גט פשוט למקושר
This refers to the טופס,
the basic section
which is left unfolded.

זה עדין שנים – זה עדין שלשה

A גט פשוט requires 2 witnesses, and a גט מקושר requires 3,

זה עדין מתוכו – זה עדין מאחוריו

A גט פשוט is signed on the inside,
and a גט מקושר is signed on the outside.

However, the Gemara points out

הכי הוה מעשה

The Pasuk is merely recording the incident, as it was,
not the requirements for the document's validity.

5

3.
על פי שנים עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר
Now,
אם תתקיים עדותן בשנים
למה פרט לך בשלשה
If two witnesses are valid, why does the Pasuk mention
three witnesses as well?
The Gemara explains
שנים לפשוט
שלשה למקושר
A גט פשוט requires two witnesses, and a גט מקושר requires
three.

However, the Gemara points out that we need this Pasuk
להקיש שלשה לשנים
To compare a set of two witnesses to a set of three
witnesses;
בפלוגתא דרבי עקיבא ורבנן
Either regarding their susceptibility to הזמה, a contradic-
tion to their testimony, or regarding the validity of the
entire set when disqualifying a single witness, as
discussed at length in מסכת מכות;

5

3
עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים
אוּ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים
יָקוּם דָּבָר

אם תתקיים עדותן בשנים
למה פרט לך בשלשה
If two witnesses are valid,
why does the Pasuk mention three witnesses as well?

The Gemara explains
שנים לפשוט
שלשה למקושר
A גט פשוט requires two witnesses,
and a גט מקושר requires three.

~~X~~
But we need this Pasuk
להקיש שלשה לשנים
To compare a set of two witnesses
to a set of three witnesses.

בפלוגתא דרבי עקיבא ורבנן
Either regarding their susceptibility to הזמה,
a contradiction to their testimony,
or regarding the validity of the entire set
when disqualifying a single witness,
as discussed at length in מסכת מכות;

6 Therefore, the Gemara explains
 מקושר מדרבנן
 גט מקושר is actually a Rabbinic institution, because
 אתרא דכהני הוּו
 והוּו קפדי טובא
 ומגרשי נשייהו
 Kohanim, who were especially short-tempered, were
 prone to divorcing their wives impulsively, and they
 could not reconsider and remarry them, because a Kohein
 is not allowed to marry a גרושה, a divorcee. Therefore,
 עבדי רבנן תקנתא
 אדהכי והכי מיתבא דעתייהו
 The רבנן instituted that they should use a more complex
 format to write the Gett which takes more time, in order to
 give them a chance to change their minds.
 Furthermore,
 שטרות נמי
 כדי שלא תחלק
 בין גיטין לשטרות
 They also instituted this format for all documents, so as
 not to differentiate between a Gett and other documents.
 As Tosfos explains
 אי לא עבדי שטר חוב מקושר
 אתי שיניחו מלעשותו מקושר גם בגיטין
 If this method was not used for all documents, it was fall
 into disuse for Gittin as well.
 =====

6

Therefore, the Gemara explains
מקושר מדרבנן
גט מקושר is actually a Rabbinic institution,
because
אתרא דכהני הוּו
והוּו קפדי טובא
ומגרשי נשייהו
Kohanim, who were especially short-tempered,
were prone to divorcing their wives impulsively,
and they could not reconsider and remarry them,
because a Kohein is not allowed to marry a גרושה, a divorcee.

Therefore,
עבדי רבנן תקנתא
אדהכי והכי מיתבא דעתייהו
The רבנן instituted that they should use a more complex
format to write the Gett which takes more time,
in order to give them a chance to change their minds.

Furthermore,
שטרות נמי
כדי שלא תחלק
בין גיטין לשטרות
They also instituted this format for all documents,
so as not to differentiate between a Gett and other
documents.

As Tosfos explains
אי לא עבדי שטר חוב מקושר
אתי שיניחו מלעשותו מקושר גם בגיטין
If this method was not used for all documents
it would fall into disuse for Gittin as well.

7 The Gemara discusses

היכן עדים חותמין
 Where exactly do witnesses sign on a גט מקושר?
 And cites a מחלוקת;
 רב הונא אמר
 בין קשר לקשר
 Between the folds, as the Gemara explains
 בין קשר לקשר מאבראי
 They sign on the back of the document, between the folds.
 רב ירמיה בר אבא אמר
 אחורי הכתב וכנגד הכתב מבחוץ
 On the back of the document, opposite the text;

Now, in a גט פשוט, as the Rashbam explains,
 העדים חתומים בסוף השטר
 The witnesses sign at the end of, and directly beneath, the
 text, thus testifying to everything written in the document.
 Therefore, he cannot add anything before or after.

However, the Gemara addresses several possible
 concerns regarding the witnesses of a גט מקושר who sign
 on the back;

First according to רב הונא;

1.

We are not concerned
 דלמא זיין וכתב מאי דבעי
 וחתימי סהדי

He might have added to the text of the document after it
 was signed, because

כתיב ביה שריר וקיים
 He must write the words שריר וקיים, 'it is so established', at
 the end of the document, and

חד שריר וקיים כתבינן
 תרי שריר וקיים לא כתבינן

A document cannot contain this phrase more than once.
 Therefore, we know exactly where the document ends,
 and he cannot add anything before or after.

7

היכן עדים חותמין

Where exactly do witnesses sign on a גט מקושר?

רב ירמיה בר אבא אמר

**אחורי הכתב
 וכנגד הכתב**

מבחוץ
 On the back
 of the document,
 opposite the text;

רב הונא אמר

בין קשר לקשר

Between the folds,
 as the Gemara explains

**בין קשר לקשר
 מאבראי**

They sign on the
 back of the document,
 between the folds.

In a גט פשוט

העדים חתומים בסוף השטר

The witnesses sign at the end of,
 and directly beneath, the text, thus testifying
 to everything written in the document.

Therefore, he cannot add anything before or after.

However, there several possible concerns regarding
 the witnesses of a גט מקושר who sign on the back;

1

First according to רב הונא;

We are not concerned

**דלמא זיין וכתב מאי דבעי
 וחתימי סהדי**

He might have added to the text of the document
 after it was signed,

because

כתיב ביה שריר וקיים

He must write the words שריר וקיים, 'it is so established',
 at the end of the document, and

**חד שריר וקיים כתבינן
 תרי שריר וקיים לא כתבינן**

A document cannot contain this phrase more than once.
 Therefore, we know exactly where the document ends,
 and he cannot add anything before or after.

8

2.

Furthermore, we are not concerned

דלמא מחיק ליה לשריר וקיים

וכתב מאי דבעי

והדר כתב שריר וקיים

He might have erased this phrase, added some text, and

THEN rewrote שריר וקיים, because רבי יוחנן ruled

מחק פסול

ואע"פ שמקוים

If there is an erasure, the document is invalid, even if we

confirm the erasure. As the Gemara explains

מחק פסול

במקום שריר וקיים

וכשיעור שריר וקיים

This is only if the erased space is large enough and placed

in the document where the words שריר וקיים might have

been written. Therefore, the phrase שריר וקיים cannot have

been erased.

The Gemara continues this discussion in the next Daf.

8

2

Furthermore, we are not concerned

דלמא מחיק ליה לשריר וקיים

וכתב מאי דבעי

והדר כתב שריר וקיים

He might have erased this phrase,

added some text, and then rewrote שריר וקיים.

Because רבי יוחנן ruled

מחק פסול

ואע"פ שמקוים

If there is an erasure, the document is invalid,

even if we confirm the erasure.

As the Gemara explains

מחק פסול

במקום שריר וקיים

וכשיעור שריר וקיים

This is only if the erased space is large enough

and placed in the document

where the words שריר וקיים might have been written.

Therefore, the phrase שריר וקיים cannot have been erased.